

יואל ברנד פונה במכתב איש

מיטתו. המנוח היה לבוש תלבושת מלאה, הכוללת מעיל-קרב (באטלדרס) ומעיל חורף ארוך, אשר צוורונו מופשל כלפי מעלה מפני הצניעה, וראשו חבוש בכובע צמר סרוג. פניו היו כלפי הקיר שליד מיטתו, וידו על או ליד ספר תנ"ך פתוח. הסדר ברהיטים שבחדר לא הופרע וגולד לא הרגיש בשום דבר מיוחד, שום דבר כפי שהוא אומר 'לא בסדר'. שום דבר, איפוא, המראה על התגוששות או היאבקות בתוך החדר. רובהו של המנוח, רובה צבאי אנגלי אשר בשעות הלילה היה משמש את הנאשם, עמד במקומו הרגיל, למראשות המיטה.

גולד קרא למנוח, וכשזה לא ענה — הלך למשרד חברת חק"ל והזעיק את מנהל העבודה מר יצחק יעקב. זה לקח את אצבעו של המנוח לתוך פיו ונשכה, וקבע כי הוא מת. בקצה פיו של המנוח היה כמו קיא וקצף. מאחורי המיטה, ליד ראשו של המנוח, היה דם. במקום אחר בחדר לא היה דם. קלע של רובה אנגלי נכנס לקיר המזרחי ועשה בו חור. החור מצוי למראשות המיטה, בגובה של 57 ס"מ.

„מיד הובהלו הרופא ד"ר סלים סופר, שהיה אז עובד בקופת-חולים באשדוד, והמשרטה. הרופא הסיר את כובעו של המנוח ומצא פצע פתוח, בגודל של אגרוף, בגולגולת, יותר ממחצית המוח וגם עצמות היו בחוץ. אופן שכיבת הגופה על המיטה היה כמעט טבעי, ולפני שהוסר הכובע אשר כיסה את הפצע לא חשב הרופא כלל שבפניו מיקרה של יריה. הגב היה עדיין חם ולא היתה עוד התכווצות או התקשות של הגוף. לפי השערת הרופא קרה המוות בין שעתים לשלוש-שעות לפני שהוא הגיע למקום, והיינו בערך בין השעה אחת לשלוש אחר-הצהרים. המוות היה מידי.

„אי-אפשר היה לקבוע באופן מדויק את המרחק אשר ממנו נורה הכדור. מהעדר סימני-חריכה סביב חור הכניסה יש אמנם בדרך כלל להסיק, כי המרחק הוא למעלה מ-40 ס"מ. אך במיקרה שלפנינו, שראשו של המנוח היה עטוף בכובע והכדור חדר תחילה דרך אותו כובע, יתכן שאין העדר סימני-חריכה יכול בכלל לשמש גורם בהערכת המרחק...

... בהעדר סימני היאבקות, ובהעדר סימני דם פרט לאלה שהזכרנו, נראית לנו המסקנה היחידה: שהמנוח נורה עת ששכב על מיטתו, בזמן שלא חשש כלל וכלל למות. „המנוח ידע שהנאשם משתמש לשמירת-הלילה באותו הרובה המיועד לו למנוח לשימוש בשמירה בעת יום, ולכן לא היה טיפולו של הנאשם ברובה עלול לעורר כל חשד אצלו. נוסף לכך, אפשר שהיה שקוע בספר התנ"ך אשר מצאו פתוח על מיטתו. ברובה זה היו נוהגים כדורים חמישה כדורים דווקא, לפי הוראות הממונה על השמירה. נמצאו בו רק ארבעה כדורים אחרי הרצח. התרמיל של הכדור אשר נורה אמנם לא נמצא בחדר, אך בקירבת הבית, ליד המקלחת, מצויה ערימה של תרמילים, אשר לשם נוהגים השומרים להשליך תרמילי כדורים שגורו, וקל מאד היה להשליך שמה תרמיל נוסף. „מלבד פרושות מספר לא נמצא כל כסף על גופו של המנוח. כיסיו היו הפוכים ומוצאים מהבגד, ונראה שחויפשו בהם.

★ ★ ★

הנאשם הגיע לחדרה באותו ערב ונסע לקיבוץ גן-שמואל, לבקר את חברו הוא נהג בימים אלה פזרנות מעוררת חשד. מחדרה לגן-שמואל בא במונית מיוחדת, ובה חזר לחדרה כשנאמר לו שיצחק זייגרמכר נסע לקולנוע בחדרה. הוא כיבד אנשים שלא הכירם מקודם בחפיסות שלמות של שוקולד. קנה נקניק וליקר וסיגריות. שכן מונית מיוחדת לנסיעה בחזרה מחדרה לגן-שמואל, יחד עם יצחק זייגרמכר וחבריו, בזמן שיכול היה לנסוע חינום אתם, במכונית הקיבוץ. הוא לן בקיבוץ. למחרת הומין ששה אנשים לקולנוע בחדרה ושכר עבורם שוב פעם מונית מיוחדת. הוא הציע לחברו יצחק במתנה סכום של עשר לירות, וכשזה סירב זרק את הכסף על הכביש. הנאשם קנה לעצמו ארוק להכיל את הכסף הרב שהיה לו, ועמד דווקא על המין המשובח ביותר ושילם ללא טענה חמשי-שש ל"י במחירו.

„המדריך של יצחק זייגרמכר ביקש ממנו שידרוש מהנאשם לעזוב את המקום, מאחר שהוא אינו מוצא חן בעיניו. היה זה אחרי שחברת קיבוץ העירה את אוננו של המדריך לחשדה, ביחס למקור הכסף אשר הנאשם מפזר ביד כה רחבה. יצחק מסר את בקשת המדריך לנאשם והנאשם החליט לעזוב. אך כשזה שמע מפי הבחורה לוסיה הרצל, שאותה הכיר באותו מעמד, כי בדעתה לנסוע למחרת לנגבה, והזמינה לבוא במונית האהה ישכור. ובאמת שכר מונית מיוחדת מחדרה ליד-מדרכי, וההוביל את הגבי לוסיה



צ'פניק, שנידון למאסר עולם בעוון רצח

כבוד הנשיא:

ביום ה' 3.2.1952 נרצח שומר-הפרדסים אליהו סימן-טוב, בבניין השומרים באשדוד הנטושה. הוא נמצא הרוג מכדור רובה.

אברהם צ'פניק נעצר, הואשם בביצוע הרצח והועמד לדין בפני בית-המשפט בתל-אביב. הוא נמצא אשם ונידון למאסר עולם. והנה מה שפסקו השופטים של בית-המשפט המחוזי, היה נתן בריזכאי, יעקב גביון ויצחק סילה:

„הנאשם ערק מהצבא ולא יכולנו לעמוד על סיבת עריקתו. בערך בתחילת השליש השני של ינואר 1952 בא לעבוד כשומר-לילה בפרדסי הכפר הנטוש אשדוד, המעובדים עלידי חברת חק"ל. בסיס השומרים נמצא בבית מבודד, העומד בין פרדסים ובו ארבעה חדרים זה בצד זה, וכולם פתוחים לאכסדרה אחת. חדר אחד משמש מתסן נשק והוא נעול תמיד. בחדר אחר, שיש בו שתי מיטות, היו גרים שני שומרים, המנות ומר גולד. הנאשם היה גר אף הוא באחד החדרים אשר באותו בית. פרט לשלושה אלה לא גר שם איש בפרק הזמן הנדון. בקירבת מקום לבסיס השומרים נמצא גם משרד חברת חק"ל.

„ראש השומרים האחראי לשמירה באותו אזור הוא מר ברוך פרידמן, והוא שקיבל את הנאשם לעבודה. הוא לא יענה לבקשת הנאשם לשלם לו מיפרעה, כך שיהיה לו ממה להתפרנס עד שיקבל את משכורתו הראשונה, אך סידר לו עד אז מזון וסיגריות. הנאשם עשה את עבודתו לשביעות רצון הממונים עליו, ומר פרידמן החליט לקבלו לעבודה קבועה והזמינו, לשם גמר הסידורים בקשר לכך, למשרד השומרים ברחוב לילינבלום ב' תל-אביב, ליום א', 3.2.1952 שעה 10 בבוקר, ודרש שיביא אתו פינקס הסתדרות, שתי תמונות ופינקס יוצא צבא. כאמור היה הנאשם עריק מהצבא ולא יכול היה, איפוא, להמציא פינקס מילואים צבאי. קשה להניח כי היו משאירים אותו בעבודתו ללא תעודה זאת, וטבעי הרבה שהיה צריך לחשוב על עקירה מהמקום. יש לזכור כי מצבו הכספי היה רע. „הנאשם ידע כי בידי המנוח מצוי סכום כסף גדול, כי שבוע לפני הרצח מכר המנוח סוטה לשומר יצחק ברכה במחיר של 250 ל"י וקיבל ממנו סך של 200 ל"י על חשבון המחיר. דבר זה היה בנוכחותו של הנאשם, על מרפסת בית השומרים, ובנוכחותו של ראש השומרים מר פרידמן אשר הביא את הקונה אל המוכר...

... יום 3.2.52 היה יום גשום. בשעה 10 בבוקר הופסקה העבודה בפרדסים ומנהל העבודה בפרדסים מטעם חברת חק"ל, מר יעקב, שלח את כל הפועלים והם עזבו את המקום. הוא חזר עם הפועלים בשעה אחת אחר-הצהרים, אך הלך אז ישר לפרדס ולא טר למשרד החברה שבמקום, עד שעה שתיים.

„ברוך פרידמן היה באותו בוקר בתל-אביב, לידעתו של הנאשם, אשר עמו קבע להיפגש בשעה 10 כאמור, והשומר גולד היה אף הוא אתו בתל-אביב. מאנשי השמירה היו איפוא המנוח והנאשם היחידים במקום. הנאשם גמר את עבודת השמירה שלו בשעה שש בבוקר. בשעה שבע שאל את הפועל סילצקי, ליד משרד חברת חק"ל הנמצא בקירבת בסיס השומרים, אם עובדים באותו יום, כי ירד או גשם.

„בשעה עשר לפני הצהרים חזר הפועל נורי עבודי מהעבודה בפרדס, שהופסקה לרגל הגשם, אל המשרד ומשם הלך הביתה ובדרכו עבר ליד בסיס השומרים. הנאשם, שהיה עומד ליד אחת הדלתות, ניגש אליו ושאלו אם יש עוד פועלים העובדים במקום, ומר נורי ענה בשלילה.

„בשעה 12 ראה הפועל ששון שבירו, בעברו ליד בית השומרים. הנאשם שאלו אם הפועלים גמרו את עבודתם.

★ ★ ★

ל אחרונה נראה הנאשם במקום עלידי הפועל סילצקי, בשעות הצהרים, כשהוא הולך ומתרחק מהבית, לאחר שסילצקי חזר עם הפועלים לעבודה. בשעה שלוש באותו יום חזר שכנו-לחדר של המנוח, השומר גולד, מתל-אביב. משרצה להיכנס לחדר מצא מנועול תלוי על הור בחוץ. אך המנועול לא היה נעול, וכן היה מינהגם של המנוח ושל גולד לתלות מנועול פתוח על הדלת מבחוץ, כדי לשבר את העין ולהחזיר את הרושם אצל אנשים המתקרבים לבית, שהחזר סגור על מנועול.

„גולד הסיר את המנועול ונכנס לחדר ואז התפלא למצוא את המנוח בפנים, שוכב על

חניניה!

הרצל למחוז חפצה בנגבה. בדרך הציע לגבי הרצל לקחתה לטיול באזורן לאילת. „למחרת היום, 8.2.52, נעצר הנאשם עלידי מר עזרא גרינבוים, שהוא האחראי לבטחון האיזור, בששח משק ארו, ונמסר למשטרה. בו ביום מסר הנאשם, אחרי שהואשם והוזהר כחוק, הודעה הופשית ומרצון בפני קצין המשטרה שטיינברג. בהודעה זו הוא טוען, כי בשעה של ריב בינו ובין המנוח, על רקע של אימונו של המנוח למסור את הנאשם לשלטונות הצבא כעריק, איים עליו המנוח ברובהו והוא ניסה להוציא את הרובה מידי. תוך כדי היאבקות לחץ על ההדק ונפלטתה יריה. בהודעה זו הכחיש כי לקח את כספו של המנוח.

„ביום 26.2.52 הביע הנאשם את רצונו לתת הודעה נוספת בפני הקצין שטיינברג ולאחר שהוזהר מסר מרצונו החופשי הודעה, שבה הודה כי לקח את כספו של המנוח, כ-150 ל"י, ופירט את דרך ביובו.

„בפנינו בחר הנאשם לא למסור עדות בשבועה, כי אם הודעה ללא שבועה. הוא סיפר לנו דברים אלה: האיש (המנוח) הוציא את אבר המין שלו. זה היה כשישבתני אתו על המיטה. פתאום הוציא האיש את אבר המין שלו וניסה להוריד בכוח את המכנסים שלי. כרוצה להשכיבני על המיטה... התחיל מאבק. מה היה אחר כך אינני יודע. האיש נפל על המיטה. הרמתני את רגליו ושמתני אותן על המיטה. מה קרה אחר כך אינני זוכר. ומה חשב — שערבי אני ויאסוני?

„קובעים אנו ללא כל היסוס, כי דבריו אלה בפנינו אין להם כל שחר ובשקר יסודם... אנו קובעים על סמך העדויות המסיביות, אשר משקלן המצטבר מרשה הסקת מסקנה הגיונית אחת בלבד, כי הנאשם הוא שגרם למותו של המנוח סימן-טוב...

... בהתאם לאמור לעיל קובעים אנו, כי הנאשם ירה במנוח בודון, בשעה שהלה שכב על מיטתו ולא חשש כלל שהנאשם יירה בו, בין אם היה שקוע בקריאה, בין אם היה שקוע במחשבות ובין אם היה מנמנם. לא התעלמנו מהיחסים הרעים שהיו קיימים לפני כן בין הנאשם ובין המנוח, ומוכנים אנו להאמין אפילו כי המנוח הטיח בפני